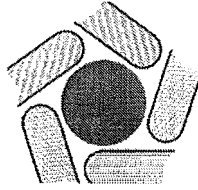

ИНСТИТУТ ЗА МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНА ИСТРАЖИВАЊА

Београд, Кнеза Вишеслава 1

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ИНСТИТУТ ЗА МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНА ИСТРАЖИВАЊА

Број: 713/1
02. 4. 2024. год.
БЕОГРАД

П Р А В И Л Н И К

О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Београд, 02.04.2024. године

На основу члана 3., члана 6., члана 14. и члана 46. Закона о безбедности и здрављу на раду (Сл. гласник РС бр. 35/2023 - у даљем тексту: Закон) директор **ИНСТИТУТА ЗА МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНА ИСТРАЖИВАЊА** Београд, Кнеза Вишеслава 1 (у даљем тексту: послодавац), дана **02.04.2024.** године доноси:

П Р А В И Л Н И К О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Овим Правилником о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: правилник) уређују се одредбе безбедности и здравља на раду (у даљем тексту: БЗнР) код послодавца и то:

- I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ
- II ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ
- III ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЗнР
- IV ОБУКА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД
- V ПРЕВЕНТИВНИ И ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕДИ И ПРОВЕРЕ ОПРЕМЕ ЗА РАД И ИСПИТИВАЊА УСЛОВА РАДНЕ СРЕДИНЕ
- VI ЗАШТИТА ЗДРАВЉА НА РАДУ
- VII ЛИЧНА ЗАШТИТНА ОПРЕМА
- VIII ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ, СПАСАВАЊЕ И ЕВАКУАЦИЈА
- IX ЕВИДЕНЦИЈЕ, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ
- X РЕГИСТАР ПОВРЕДА НА РАДУ
- XI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се спровођење и унапређивање БЗнР лица која учествују у радним процесима као и лица која се затекну у радној средини код послодавца, у циљу спречавања повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом.

Члан 2.

БЗнР у складу са овим правилником јесте обезбеђивање таквих услова на раду, којима се, у највећој могућој мери, смањују повреде на раду, професионалне болести и болести у вези са радом у циљу остваривања физичког, психичког и социјалног благостања запослених.

II ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ

Члан 3.

Права, обавезе и одговорности у области БЗнР обухватају:

1. послодавца
2. непосредне руководиоце код послодавца
3. запослене
4. лице/сарадника за БЗнР
5. представника запослених за БЗнР
6. посебне групе запослених

ПОСЛОДАВАЦ

Однос обавеза и права

Члан 4.

Обавезе послодавца, у смислу закона, прописа донетих на основу закона и овог правилника, истовремено представљају права запослених у вези са спровођењем мера БЗНР.

Обавезе запослених у области БЗНР не утичу на принцип одговорности послодавца.

Одговорност послодавца и превентивне мере

Члан 5.

Превентивне мере у смислу закона јесу сви поступци или активности предузети или планирани у свим фазама рада код послодавца у циљу спречавања или смањења ризика на радном месту.

Превентивне мере у остваривању БЗНР, односно безбедни услови рада на радном месту и у радној средини обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и др. мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених и/или њиховог свођења на најмању могућу меру.

Члан 6.

Послодавац је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених, укључујући пружање информација и обуке запослених, као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства.

Послодавац је дужан да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог и у току рада, избором радних и производних метода којима се обезбеђује заштита живота и здравља на раду.

Послодавац је дужан да прилагоди превентивне мере из става 1. овог члана узимајући у обзир промене околности у циљу побољшања постојећег стања.

Организовање рада и радног процеса

Члан 7.

Послодавац је дужан да обезбеди БЗНР запосленом у свим активностима послодавца и на свим нивоима организовања рада и радног процеса.

Послодавац се не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера БЗНР одређивањем правног лица, односно предузетника са лиценцом или другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на та лица.

У случају настанка повреде на раду због елементарних непогода, озбиљне, неизбежне и непосредне опасности које су изван контроле послодавца или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим предузетим мерама од стране послодавца нису могле избећи, послодавац није одговоран у смислу закона.

Прилагођавање радног процеса

Члан 8.

Послодавац је дужан да:

1. радни процес прилагоди способностима запосленог у погледу БЗНР;
2. обезбеди одговарајуће услове радне средине;
3. средства за рад и личну заштитну опрему (у даљем тексту: ЛЗО) обезбеди да буду одговарајући, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Послодавац је дужан да се при планирању и увођењу нових технологија консултује са запосленима и/или представницима запослених по питањима избора опреме за рад, услова рада и радне средине и њихових последица на безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да предузме мере и обезбеди да само они запослени којима су издата одговарајућа упутства и дозволе за рад имају приступ зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог.

Финансијске обавезе послодавца

Члан 9.

Спровођење мера БЗНР од стране послодавца не може да проузрокује финансијске трошкове за запосленог и представника запослених и не може да утиче на њихов материјални и социјални положај стечен радом и у вези са радом.

Обавезе послодавца

Члан 10.

Послодавац је дужан да:

1. актом у писаној форми именује лице/сарадника за БЗНР;
2. запосленом одреди обављање послова на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере БЗНР;
3. обавештава запослене и представнике запослених о опасностима и штетностима које могу да доведу до повреда на раду и оштећења здравља који настају увођењем нових технологија и средстава за рад и да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан и здрав рад;
4. обучава запослене за безбедан и здрав рад;
5. обезбеди запосленима коришћење ЛЗО у складу са актом о процени ризика;
6. обезбеди одржавање средстава за рад и ЛЗО у исправном стању и искључи из употребе средстава за рад и ЛЗО на којој настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених;
7. ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошке штетности;
8. обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада прописане лекарске прегледе запослених;
9. обезбеди пружање прве помоћи, као и да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи;

10. заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Процена ризика

Члан 11.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места и у радној средини и да утврди начин, мере и рокове за отклањање или смањење ризика на најмању могућу меру.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика за сва радна места на којима ученици обављају професионалну праксу или практичну наставу или учење кроз рад у систему дуалног образовања у складу са законом који уређује дуално образовање.

Послодавац је дужан да обезбеди да мере утврђене актом о процени ризика буду интегрисане у све активности послодавца и на свим нивоима.

Послодавац је дужан да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности или штетности и промене нивоа ризика у радном процесу, увођења новог радног места и нове технологије и промене услова радне средине.

Радна места са повећаним ризиком

Члан 12.

Радно место са повећаним ризиком јесте радно место на висини, радно место у дубини, радно место на управљању возилима и унутрашњем транспорту (виљушкари, дизалице, транспортери, грађевинске и пољопривредне машине и сл.) и друго радно место утврђено актом о процени ризика послодавца на коме, и поред потпуно примењених мера у складу са законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запослених.

Члан 13.

Послодавац је дужан да актом о процени ризика, на основу непристрасне оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада, одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени на радним местима са повећаним ризиком.

Послодавац је дужан да здравственој установи из става 1. овог члана, коју ангажује, обезбеди услове за самостално и непристрасно обављање послова заштите здравља запослених.

Озбиљна, неизбежна и непосредна опасност

Члан 14.

Озбиљна, неизбежна и непосредна опасност јесте конкретна, реална и постојећа опасност која, у складу са тренутним научним и техничким знањима, не може бити искључена односно ограничена.

Послодавац је дужан да што је могуће пре обавести све запослене, који јесу или који би могли да буду изложени озбиљној, неизбежној и непосредној опасности, о присутним ризицима и мерама које су предузете или ће бити предузете у циљу заштите.

Послодавац је дужан да предузме мере и изда упутства како би омогућио запосленима да у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности престану да раде и/или одмах напусте радно место и оду на безбедно место.

Послодавац не сме захтевати од запослених да се врате на радно место у радној средини у којој и даље постоји озбиљна, неизбежна и непосредна опасност.

Извештавање инспекције

Члан 15.

Послодавац је дужан да, најмање осам дана пре почетка рада, надлежну инспекцију рада извести о:

1. почетку свога рада;
2. раду одвојене јединице;
3. свакој промени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада.

Обавезе послодавца при подели радног простора

Члан 16.

Када два или више послодаваца у обављању послова деле радни простор, односно када запослени више послодаваца истовремено обављају послове у истом радном простору, послодавци су дужни да сарађују у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених.

Послодавци из става 1. овог члана дужни су да, узимајући у обзир природу послова које обављају, координирају активности у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања, односно оштећења здравља запослених, као и да обавештавају један другог и своје запослене и/или представнике запослених о тим ризицима и мерама за њихово отклањање.

Начин остваривања сарадње из става 1. и става 2. овог члана послодавци утврђују писаним споразумом, закљученим пре почетка обављања послова.

Споразумом из става 3. овог члана одређује се лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

Употреба средстава за рад и личне заштитне опреме

Члан 17.

Послодавац је дужан да запосленима обезбеди и изда на употребу средства за рад и ЛЗО у исправном стању и на којима су примењене прописане мере за БЗНР и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.

Послодавац је дужан да спроведе обуку запослених за правилно коришћење ЛЗО.

Документација за опрему за рад и личну заштитну опрему

Члан 18.

Послодавац може да запосленима изда на употребу опрему за рад и ЛЗО, само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена

према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Послодавац који је запосленима издао на употребу опрему за рад пре ступања на снагу прописа којим је утврђена обавеза из става 1. овог члана, дужан је да обезбеди упутство за њихову употребу и одржавање.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленима упутства за безбедан и здрав рад по прописима о БЗнР за употребу опреме за рад.

Послодавац је дужан да обезбеди превод документације из става 3. овог члана на језик који запослени разуме.

Одредбе става 1. и става 2. овог члана примењују се на све промене радног процеса.

Опште призната мера

Члан 19.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере БЗнР, послодавац, до доношења одговарајућих прописа, примењује опште признате мере којима се обезбеђује БЗнР запослених.

Опште признатом мером, у смислу ст. 1. овог члана, сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

Програм о поступном отклањању недостатака

Члан 20.

Ако актом о процени ризика утврди недостатке у области БЗнР за чије су отклањање потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запосленог нису теже угрожени, послодавац је дужан да сачини програм о поступном отклањању недостатака и утврди рокове за реализацију програма.

НЕПОСРЕДНИ РУКОВОДИОЦИ КОД ПОСЛОДАВЦА

Члан 21.

Непосредни руководиоци код послодавца у смислу овог правилника, јесу лица која актом у писменој форми одређује послодавац и која имају посебне обавезе и одговорности у вези са праћењем и контролом примене мера БЗнР од стране запослених.

Обавезе и одговорности непосредних руководиоца

Члан 22.

У сектору којим руководе непосредни руководиоци имају следеће обавезе и одговорности:

1. одговоран је за спровођење политике развоја и реализацију превентивних мера БЗнР;
2. активно учествује у доношењу акта о процени ризика, његовим изменама и допунама;
3. прати и контролише рад запослених у смислу примене превентивних мера БЗнР, као и употребе опреме за рад и ЛЗО;

4. предузима и налаже неопходне мере у циљу спровођења превентивних мера БЗнР;
5. забрањује рад у случајевима када постоји непосредна опасност по живот и здравље запослених због тога што нису спроведене мере БЗнР;
6. одмах по сазнању, пријављује послодавцу сваку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених;
7. налаже проверу са циљем да се утврди да ли је запослени под утицајем алкохола или других средстава зависности;
8. удаљава из процеса рада запосленог који је под утицајем алкохола, других средстава зависности или пуши на недозвољеним местима;
9. води рачуна о уредности радних места и не дозвољава закрченост пролаза и путева;
10. повређеном или нагло оболелом лицу организује превоз до најближе здравствене установе и организује спасавање и евакуацију у случају опасности
11. у случају пожара и других ванредних догађаја организује гашење, евакуацију и спасавање лица и имовине и благовремено извештава ватрогасну јединицу и друге органе
12. извештава послодавца и лице/сарадника за БЗнР о стању БЗнР
13. спроводи и све друге мере БЗнР у циљу заштите живота и здравља запослених

ЗАПОСЛЕНИ

Права запосленог

Члан 23.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама БЗнР на радном месту на које је одређен, као и да се обучи за њихово спровођење.

Запослени има право да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима БЗнР.

Запослени има право и обавезу да редовно контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити и прописима о БЗнР.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује послодавац.

Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја здравствене установе која обавља делатност медицине рада којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

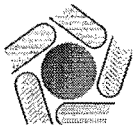
Права запосленог да одбије да ради

Члан 24.

Запослени има право да одбије да ради:

1. ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
2. ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком;

3. ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, на радном месту на које га је послодавац одредио;
4. дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
5. на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за БЗнР;
6. ако му није издата дозвола за рад, у законом прописаним случајевима.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писаним захтевом обрати послодавцу ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако послодавац не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

Права запосленог да напусти радно место

Члан 25.

Послодавац је дужан да обезбеди да сви запослени буду обучени да предузму одговарајуће кораке у складу са својим знањем и техничким средствима, која су им на располагању у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности по њихову безбедност и/или безбедност других и у случају када непосредни руководилац, који је одговоран, није присутан, да би избегли последице опасности.

Када му прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину.

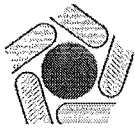
У случају из става 2. овог члана запослени који престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу, односно неће бити стављен у било какву неповољну ситуацију, осим у случају да је штету проузроковао намерно или из крајње непажње.

Обавезе запосленог

Члан 26.

Запослени је обавезан да:

1. поштује прописе о БЗнР, односно примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, наменски користи средства за рад и опасне материје, користи прописану ЛЗО и са њима пажљиво рукује како не би угрозио своју безбедност и здравље, као и безбедност и здравље других лица
2. води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од послодавца;
3. се пре почетка рада упозна са мерама БЗнР на пословима одн. радном месту на које је распоређен, као и да се обучава за њихово спровођење
4. пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и ЛЗО, и да у случају уочених недостатака извести свог непосредног руководиоца;

5. правилно користи ЛЗО, да са њом пажљиво рукује и да је уредно врати на место које је намењено за њено чување;
6. под утицајем алкохола или других средстава зависности не сме да започне нити настави рад
7. не пуши на недозвољеним местима
8. се на захтев свог непосредног руководиоца или лице/сарадника за БЗнР подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности
9. да обави лекарски преглед на који се упућује ако је актом о процени ризика утврђено да ради на радном месту са повећаним ризиком
10. се ако је одређен, оспособи за пружање прве помоћи, евакуацију и спасавање запослених
11. пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Обавезе запосленог да сарађује

Члан 27.

Запослени има обавезу да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима, штетностима или о другим недостацима у спровођењу мера БЗнР који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица.

Ако послодавац после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава лице/сарадника за БЗнР, представника запослених и/или Одбор.

Запослени је дужан да сарађује са послодавцем и лицем/сарадником за БЗнР, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на коме ради.

ЛИЦЕ/САРАДНИК ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 28.

Лице/сарадник за БЗнР обавља послове у складу са законом, а нарочито:

1. спроводи и учествује у поступку процене ризика;
2. учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководиоца;
3. врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и ЛЗО;
4. учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
5. организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
6. организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
7. предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;

8. прати и контролише примену мера БЗНР у складу са организацијом послова БЗНР код послодавца;
9. прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
10. организује и спроводи обуку:
  - запослених и других лица у складу са овим законом,
  - представника запослених,
  - руководилаца;
11. припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
12. забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад;
13. организује лекарске прегледе запослених;
14. сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области БЗНР;
15. сарађује са представницима запослених по свим питањима у области БЗНР код послодавца;
16. води евиденције у области БЗНР код послодавца;
17. прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области БЗНР.

Лице/сарадник за БЗНР дужан је да у писаној форми извести послодавца и представника запослених о забрани из става 1. тачка 12. овог члана.

Ако послодавац, и поред забране у смислу става 1. тачка 12. овог члана, наложи запосленом да настави рад или употребу средства за рад, лице/сарадник за БЗНР дужан је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Лице/сарадник за БЗНР дужан је да континуирано усавршава знања у области БЗНР.

ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Избор представника запослених

Члан 29.

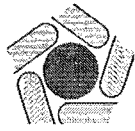
Запослени код послодавца имају право да изаберу једног или више представника запослених за безбедност и здравље на раду.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Послодавац је дужан да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника послодавца.

Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених код послодавца, као и њихов однос са синдикатом уређују се колективним уговором или споразумом закљученим између послодавца и представника запослених.

Послодавац је дужан да најмање једном представнику запослених за безбедност и здравље на раду омогући одсуство са рада у обављању послова његовог радног места у трајању од

најмање пет часова рада месечно с правом на накнаду зараде која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима радног места, као и да обезбеди техничко-просторне услове у складу са просторним и финансијским могућностима, ради обављања активности представника запослених.

Обавеза консултовања

Члан 30.

Послодавац је дужан да запосленима, представнику запослених и/или Одбору омогући да буду консултовани унапред и благовремено у вези:

- 1) свих мера које утичу или могу да утичу на безбедност и здравље запослених;
- 2) организовања послова безбедности и здравља на раду и одређивања запослених за пружање прве помоћи;
- 3) доношења аката који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 4) планирања и организовања обуке за безбедан и здрав рад.

Послодавац је дужан да представнику запослених и Одбору омогући увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду.

Обавеза информисања

Члан 31.

Послодавац је дужан да запослене или представнике запослених и/или Одбор упозна са:

1. ризицима на радном месту и у радној средини и превентивним мерама БЗНР и активностима које се односе на технолошки и радни процес код послодавца;
2. предузетим мерама инспекције рада;
3. евиденцијама о повредама на раду и професионалним болестима и о предузетим мерама за БЗНР;
4. предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

Обавеза сарадње

Члан 32.

Послодавац и представник запослених и/или Одбор и синдикат, дужни су да међусобно сарађују о свим питањима БЗНР, у складу са законом, др. прописима и овим правилником.

Права запослених и представника запослених

Члан 33.

Запослени, представник запослених и/или Одбор имају право да:

1. послодавцу дају предлоге о свим питањима која се односе на БЗНР;
2. захтевају од послодавца да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
3. захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да послодавац није спровео одговарајуће мере за БЗНР, присуствују инспекцијском надзору, као и да поднесу примедбе и запажања.

Запослени и представници запослених не смеју да буду стављени у неповољан положај због својих активности.

ПОСЕБНЕ ГРУПЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 34.

Посебна права, обавезе и мере у вези са БЗнР младих (нарочито у вези са њиховим психичким и телесним развојем), жена које раде на радном месту са повећаним ризиком који би могао да им угрози остваривање материнства, особа са инвалидитетом и запослених код којих је утврђена професионална болест - уређују се законом о БЗнР и другим законима, другим прописима и овим правилником.

Члан 35.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослена за време трудноће, породиља и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особа са инвалидитетом и запослени код кога је утврђена професионална болест и поред обуке за безбедан и здрав буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања БЗнР.

Члан 36.

Запослени између 18 и 21 године живота може да ради ноћу само на основу налаза надлежне службе медицине рада, којим се утврђује да такав рад није штетан за његово здравље.

Члан 37.

Лице млађе од 18 година, као и запослена жена за време трудноће не могу да раде прековремено, ноћу, на радном месту са повећаним ризиком, као и на пословима и радним местима, која су по налазу службе медицине рада или др. надлежних органа, штетни за њено здравље, као и здравље детета (труднице).

Члан 38.

Послодавац је дужан да запосленом инвалиду рада и професионално оболелом запосленом обезбеди обављање послова према преосталој радној способности, односно обезбеди обављање другог одговарајућег посла у складу са његовом здравственом способношћу.

III ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЗнР

Члан 39.

Послодавац је дужан да организује послове БЗнР, у складу са законом.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду и лиценцу за обављање послова сарадника за безбедност и здравље на раду у складу са законом.

Одлуком послодавца, у писменој форми, одређује се лице/сарадник за БЗнР.

О избору лице/сарадника за БЗнР, на одговарајући начин, обавештавају се сви запослени.

Члан 40.

Послодавац је дужан да омогући лицу/сараднику за БЗНР независно и самостално обављање послова у складу са законом и приступ свим потребним подацима у области БЗНР.

Лице/сарадник за БЗНР непосредно је одговоран послодавцу код кога обавља те послове и не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са законом.

IV ОБУКА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Обука запослених

Члан 41.

Послодавац је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад:

1. код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања;
2. премештаја на друге послове;
3. приликом увођења нове технологије или нових средстава рада или промене опреме за рад;
4. код промене радног процеса;

Послодавац је дужан да запосленог у току обуке за безбедан и здрав рад упозна са ризицима на радном месту на које га одређује и о конкретним мерама за БЗНР у складу са актом о процени ризика.

Обуку из става 1. овог члана послодавац обезбеђује у току радног времена, а трошкови обуке обезбеђују се из средстава послодавца и не могу бити на терет запосленог.

Обука за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођена специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму, чији садржај послодавац мора, када је то потребно, да обнавља и мења.

Ако послодавац одреди запосленом да обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог обучи за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

Послодавац код кога под његовим надзором и руковођењем, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад запослени другог послодавца, дужан је да те запослене обучи за безбедан и здрав рад, у складу са овим законом.

Програм обуке за безбедан и здрав рад

Члан 42.

Обуку запослених за безбедан и здрав рад послодавац обавља теоријски и практично, у складу са програмом обуке за безбедан и здрав рад који доноси Послодавац.

Програм обуке за безбедан и здрав рад садржи општи и посебни део.

Општи део програма обуке обухвата упознавање запослених са правима, обавезама и одговорностима у области БЗНР из закона и подзаконских прописа, као и упознавање са општим актима послодавца у области БЗНР.

Посебни део програма обуке обухвата упознавање са свим потенцијалним опасностима и штетностима на радном месту, процењеним ризицима и мерама за безбедан и здрав рад.

Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке. Обука за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима посебних група запослених.

Обука представника запослених

Члан 43.

Представник запослених има право на обуку ради обављања активности представника запослених, а трошкови обуке не могу бити на терет представника запослених.

Обука представника запослених обавља се одмах по избору или именовању, а периодичне обуке врше се најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Обука из става 1. овог члана организује се у току радног времена било у оквиру или изван простора послодавца.

Додатна обука

Члан 44.

Када радни процес захтева додатну обуку запосленог за безбедан и здрав рад, послодавац је дужан да упозна запосленог о обављању радног процеса на безбедан начин, путем обавештења, упутстава или инструкција у писаној форми. У изузетним случајевима, када запосленом прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

У случају тешке повреде на раду, смртне повреде на раду или колективне повреде на раду са тешком или смртном повредом на раду, послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од осам дана од настанка повреде изврши додатну обуку запослених на том радном месту у организационој јединици где се повреда догодила, са обавезом обавештавања свих запослених.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослена за време трудноће, породиља и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особа са инвалидитетом и запослени код кога је утврђена професионална болест, и поред обуке за безбедан и здрав рад, буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања БЗНР.

Упознавање са ризицима

Члан 45.

Послодавац је дужан да свако лице, које се налази у радној средини о чијем присуству је упознат послодавац, упозори на опасности или штетности по здравље које се јављају у

радном процесу, односно на мере безбедности и здравља које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретање.

Послодавац је дужан да видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље на раду ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у радном процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања, као и о мерама за спречавање, смањење или отклањање ризика.

V ПРЕВЕНТИВНИ И ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕДИ И ПРОВЕРЕ ОПРЕМЕ ЗА РАД И ИСПИТИВАЊА УСЛОВА РАДНЕ СРЕДИНЕ

Прегледи и провере опреме за рад

Члан 46.

Превентивним и периодичним прегледима и проверама опреме за рад проверава се и утврђује да ли су на опреми за рад која се користи у процесу рада, примењене мере БЗнР утврђене прописима у области БЗнР, техничк. прописима, стандардима и упутствима произвођача.

Вршилац превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад

Члан 47.

Прегледе и провере опреме за рад врши правно лице са лиценцом за обављање послова прегледа и провере опреме за рад, које поседује одговарајуће инструменте и уређаје за обављање прегледа и провере, наведене са техничким к-кама у прихваћеној методологији.

Послодавац у складу са Законом правном лицу са лиценцом ставља на располагање неопходну документацију и обезбеђује све услове за несметан и безбедан рад (упутство за употребу и безбедан рад, ажурну скицу положаја опреме за рад у простору, безбедан приступ опреми за рад, присуство руковоаца, по потреби пробни терет и сл.).

Стручни налаз

Члан 48.

Правно лице из члана 47. овог Правилника дужно је да изда стручни налаз по извршеном прегледу и провери опреме за рад и прегледу и испитивању електричних и громобранских инсталација најкасније у року до 30 дана од дана извршеног прегледа и провере.

Члан 49.

Ако се приликом прегледа и провере опреме за рад утврди да на опреми за рад нису примењене мере БЗнР, лице које је вршило преглед и проверу опреме за рад дужно је да одмах о томе обавести послодавца, односно лице/сарадника за БЗнР и да на опреми постави налепницу о неисправности.

Послодавац, односно лице/сарадник за БЗнР дужан је да одмах забрани рад на опреми за рад на којој нису примењене мере БЗнР.

Забрана коришћења опреме за рад важи до отклањања неправилности због којих опрема за рад није безбедна за употребу, односно до издавања стручног налаза о прегледу и провери од стране правног лица са лиценцом којим се потврђује да су на опреми за рад примењене мере БЗНР.

Рокови за превентивне прегледе и провере опреме за рад

Члан 50.

Превентивни прегледи и провере опреме за рад обављају се пре почетка коришћења, односно пре давања на употребу запосленима, после ремонта, реконструкције или хаварије, као и пре почетка рада на новом месту рада ако је стационарна опрема премештена са једног на друго место, након отклањања недостатака утврђених од стране правног лица са лиценцом, након смртне или тешке повреде на раду запосленог при коришћењу опреме за рад, после наложене мере инспектора рада, као и уколико дође до било којих промена на опреми за рад које утичу на безбедан и здрав рад запослених.

Превентивни прегледи и провере опреме за рад не обављају се за опрему за рад коју, приликом првог стављања у употребу, није потребно склапати, састављати или монтирати или опрему за рад коју је произвођач ставио у погон и предао на коришћење послодавцу.

Рокови за периодичне прегледе и провере опреме за рад

Члан 51.

Периодични прегледи и провере опреме за рад обављају се у року који је утврђен техничким прописима и стандардима или који је одређен упутством произвођача, а најкасније у року од три године од дана претходног прегледа и провере, осим периодичних прегледа и провере привремене електричне инсталације са уређајима, опремом и прибором, који се обављају у року од шест месеци од дана претходног прегледа и провере и периодичних прегледа и провере опреме за рад коју послодавац утврди актом о процени ризика, који се обављају у року утврђеном тим актом али не дужим од три године од дана претходног прегледа и провере.

Испитивање услова радне средине

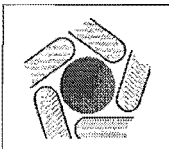
Члан 52.

Превентивним и периодичним испитивањима услова радне средине (у даљем тексту: испитивања) проверава се и утврђује да ли су на радном месту и у радној средини примењене мере БЗНР утврђене прописима у области БЗНР, техничким прописима и стандардима.

Превентивна и периодична испитивања реализују се према Плану и програму мониторинга услова радне средине, који обавезно садрже мерна места, параметре за праћење и периодичку испитивања.

План и програм мониторинга услова радне средине израђује правно лице са лиценцом у складу са актом о процени ризика и у сарадњи са послодавцем. Уколико током времена дође до промена које утичу на услове радне средине, неопходно је извршити ажурирање Плана и програма мониторинга.

Ажурирање Плана и програма мониторинга врши правно лице са лиценцом у сарадњи са послодавцем. Послодавац правном лицу са лиценцом ставља на располагање акт о процени

ризика и другу неопходну документацију и податке за израду Плана и програма мониторинга услова радне средине.

Садржина и обим испитивања

Члан 53.

Испитивања обухватају:

- икроклиму; м
- изичке штетности; ф
- светљеност; о
- емијске штетности. х

Испитивања се, по правилу, врше у условима када раде сви технолошки капацитети (опрема за рад, инсталације за климатизацију, проветравање и сл.), што се посебно наводи у стручном налазу.

Вршилац превентивних и периодичних испитивања услова радне средине

Члан 54.

Испитивање услова радне средине врши правно лице са лиценцом за обављање послова испитивања услова радне средине, које поседује одговарајућу опрему за испитивање услова радне средине, наведену са техничким карактеристикама, периодом еталонирања и периодом и начином међупровере у прихваћеној методологији.

Стручни налаз

Члан 55.

Правна лица из члана 54. овог Правилника дужна су да издају стручни налаз по извршеном испитивању услова радне средине најкасније у року до 30 дана од дана извршеног испитивања.

Стручни налаз издаје се у целини за сва обављена испитивања услова радне средине, а у зависности од технолошког процеса.

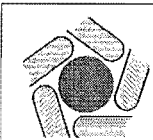
Извештај о испитивању

Члан 56.

На основу наложене мере инспектора рада или за потребе процене ризика врше се испитивања појединих елемената услова радне средине за која се издаје извештај о испитивању са истом садржином коју има стручни налаз.

Рокови за превентивне прегледе и испитивања услова радне средине

Члан 57.

Превентивна испитивања услова радне средине обављају се у периоду трајања од шест месеци, од почетка рада радног, односно технолошког процеса, реконструкције објекта у ком се обавља радни процес (уређаја за грејање, вентилацију или климатизацију, и сл.) или замене техничких капацитета којима се мењају услови рада, при чему испитивања услова радне средине морају започети са даном започињања рада технолошког процеса и морају се обављати на свака три месеца, независно од испитивања планираних Планом и програмом мониторинга услова радне средине.

Превентивна испитивања услова радне средине обављају се и након отклањања недостатака утврђених од стране правног лица са лиценцом, после наложене мере инспектора рада и уколико дође до било које промене која може утицати на услове радне средине, независно од испитивања планираних Планом и програмом мониторинга услова радне средине.

Рокови за периодична испитивања услова радне средине

Члан 58.

Периодична испитивања услова радне средине обављају се на радном месту у радној средини у складу са Планом и програмом мониторинга услова радне средине најкасније у року од три године од дана претходног испитивања, а за радна места са повећаним ризиком најкасније у року од две године од дана претходног испитивања.

VI ЗАШТИТА ЗДРАВЉА НА РАДУ

Здравствена установа која обавља делатност медицине рада

Члан 59.

За обављање послова заштите здравља запослених послодавац ангажује здравствену установу која обавља делатност медицине рада, за коју је надлежни државни орган утврдио испуњеност прописаних услова за обављање здравствене делатности, у складу са законом.

Здравствена установа која обавља делатност медицине рада из става 1. овог члана дужна је да обавља послове у складу са законом, а нарочито:

1. у поступку процене ризика утврђује предлог здравствених мера за радна места на којима су препознате и утврђене штетности изнад прописаних вредности;
2. прати и проучава услове рада и предлаже мере за заштиту здравља запослених у односу на ризике којима је запослени изложен на радном месту у радној средини;
3. обавља послове обуке запослених за пружање прве помоћи;
4. утврђује и испитује узроке настанка професионалних болести и болести и вези са радом;
5. оцењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на радном месту са повећаним ризиком;
6. врши претходне, периодичне, контролне и циљане лекарске прегледе запослених и издаје извештаје о лекарским прегледима у складу са прописима о БЗНР;
7. прати здравствено стање запосленог у односу на ризике на радном месту;
8. учествује у организовању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повређивања запослених или хаварија;
9. саветује послодавца при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности запосленог;
10. саветује послодавца о планирању и организацији рада са здравственог аспекта;
11. учествује у изради програма за побољшање услова рада на радном месту;

12. учествује у анализи професионалних болести и болести у вези са радом;
13. непосредно сарађује са сарадником за БЗНР.

Заштита података о личности

Члан 60.

Подаци о личности прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог поверљиве су природе и под надзором су здравствене установе која обавља делатност медицине рада која врши те прегледе, под надзором здравственог радника или другог лица које има обавезу чувања професионалне тајне прописане законом или професионалним правилима.

Подаци из става 1. овог члана могу се достављати другим лицима, само уз изричито пристанак запосленог, у складу са законом који уређује заштиту података о личности. Извештај о лекарском прегледу запосленог доставља се послодавцу на начин којим се не нарушава принцип поверљивости података о личности.

Лекарски прегледи

Члан 61.

Послодавац је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада.

Послодавац је дужан да запосленом који рад обавља ноћу у складу са законом, обезбеди претходни и периодични лекарски преглед.

Претходни, периодични и циљани лекарски прегледи запослених врше се на начин, по поступку и у роковима утврђеним прописима о БЗНР које споразумно прописују министар надлежан за послове рада и министар надлежан за послове здравља.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Послодавац је дужан да запосленог на његов захтев упути на лекарски преглед који одговара ризицима на радном месту у редовним интервалима, а најкасније у року од пет година од претходног прегледа.

Трошкови лекарских прегледа падају на терет послодавца.

Члан 62.

Послодавац је дужан да, у складу са прописима о здравственој заштити, запосленима који користе опрему за рад са екраном најмање једну половину свог радног времена обезбеди преглед вида који ће извршити служба медицине рада или офталмолог.

Преглед вида, из става 1. овог члана, се спроводи пре почетка коришћења опреме за рад са екраном, периодично у току коришћења опреме за рад са екраном у интервалима не дужим од три године и уколико се код запосленог појаве проблеми са видом који могу настати као последица коришћења опреме за рад са екраном.

Послодавац је дужан да, у складу са прописима о здравственој заштити, запосленом који користи опрему за рад са екраном обезбеди циљани офталмолошки преглед, уколико резултати прегледа вида из става 1. овог члана покажу да је то неопходно.

Послодавац је дужан да, уколико је на основу резултата прегледа из ст. 1. и 3. овог члана неопходно и уколико се уобичајена корективна средства не могу користити, обезбеди коришћење посебних корективних средстава која одговарају пословима који се обављају.

VII ЛИЧНА ЗАШТИТНА ОПРЕМА

Члан 63.

ЛЗО у смислу овог правилника јесу сва средства и опрема које запослени носи, држи или на било који други начин користи на раду, са циљем да га заштити од једне или више истовремено насталих опасности и/или штетности, односно да отклони или смањи ризик од настанка повреда и оштећења здравља

ЛЗО у смислу овог правилника, јесу и сва помоћна средства или додаци која су намењена за остваривање циља из става 1. овог члана.

Члан 64.

ЛЗО на раду користи запослени на радном месту у радној средини, односно приликом обављања послова и радних активности, на којима се опасности и/или штетности, односно ризици од настанка повреда и оштећења здравља, не могу отклонити или у довољној мери смањити применом техничких, технолошких, организационих и других мера у области БЗНР.

Члан 65.

Послодавац је дужан да одреди средства и опрему за личну заштиту на раду на основу процене ризика од настанка повреда и оштећења здравља запослених, односно препознатих и утврђених опасности и штетности којима су запослени изложени на радном месту у радној средини.

Члан 66.

Послодавац је дужан да при давању на коришћење ЛЗО запосленом, поштује начело према коме је ЛЗО намењена за његово лично коришћење.

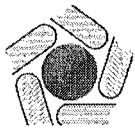
Када околности захтевају да одређену ЛЗО користи више запослених, послодавац је дужан да предузме све што је потребно да такво коришћење не угрози здравље и хигијену запослених.

Члан 67.

Запослени су дужни да ЛЗО користе све време рада, а после рада да је оставе на за то предвиђено место.

Члан 68.

Непосредни руководиоци су дужни да не дозволе рад запосленом који при раду не користи предвиђену ЛЗО.

Некоришћење ЛЗО од стране запослених током обављања радних задатака представља тежу повреду радне обавезе.

VIII ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 69.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи узимајући у обзир процењене ризике, радни процес, организацију, природу и обим радног процеса, број запослених који учествују у радном процесу, бр. радних смена, бр. локацијски одвојених јединица, учесталост повреда на раду и удаљеност до најближе медицинске помоћи.

Пружање прве помоћи мора бити организовано на начин да је прва помоћ доступна сваком запосленом током радног времена, у свим сменама и на свим локацијама.

Обуку запослених за пружање прве помоћи врши здравствена установа која обавља делатност медицине рада у складу са законом којим се уређује здравствена заштита, као и Црвени крст Србије, у складу са посебним законом.

Члан 70.

Прва помоћ пружа се повређенима и нагло оболелима на раду у складу са савременим методама пружања прве помоћи.

Пружањем прве помоћи мора да се, без одлагања, обезбеди отклањање непосредне опасности по живот и здравље повређеног или нагло оболелог.

Члан 71.

За пружање прве помоћи морају бити оспособљени руководиоци, као и најмање 2% од укупног броја извршилаца у једној радној смени или локацијски одвојеној јединици, за основно или напредно оспособљавање за пружање прве помоћи у зависности од процењених ризика.

Послодавац је дужан да обезбеди да за сваку радну смену и локацијски одвојену јединицу буде присутан најмање 1 запослени који има завршено основно оспособљавање за пружање прве помоћи.

Послодавац је дужан да обезбеди да при раду на радном месту са повећаним ризиком буде присутан најмање један запослени са завршеним напредним оспособљавањем за пружање прве помоћи.

Послодавац одлучује о броју запослених који ће завршити оспособљавање и који ће бити задужени за пружање прве помоћи, а на основу процене њихове способности за извођење поступака пружања прве помоћи, а нарочито обухваћених напредним оспособљавањем.

Члан 72.

Послодавац је дужан да све запослене упозна који запослени су одређени и оспособљени за пружање прве помоћи.

Члан 73.

Средства и опрема за пружање прве помоћи морају да се налазе и да буду доступна на свим местима где услови рада то захтевају и обележена у складу са прописима.

Послодавац је дужан да обезбеди зидни ормарић или преносиву торбу за пружање прве помоћи у радним просторијама и просторима намењеним за рад на отвореном.

Један ормарић или преносива торба за пружање прве помоћи довољни су до 20 запослених, од 20 до 100 запослених и даље на сваких 100 запослених, још по један ормарић или преносива торба.

Члан 74.

У зидном ормарићу или преносивој торби за пружање прве помоћи морају се налазити само средства и опрема која су за то намењена, а нарочито:

1. стерилна компреса од газе – појединачно паковање 10x10cm (5 ком.);
2. стерилна газа по 1/4m – појединачно паковање 80x25cm (5 ком.);
3. стерилна газа по 1/2m – појединачно паковање 80x50cm (5 ком.);
4. стерилна газа по 1m – појединачно паковање 80x100cm (5 ком.);
5. калико завој 10cmx5m (5 ком.);
6. калико завој 8cmx5m (5 ком.);
7. лепљиви фластер на катуру 2,5cmx5m (2 ком.);
8. лепљиви фластер са јастучићем (1 кутија);
9. троугла марама величине 100x100x140cm (5 ком.);
10. игла сигурница (5 ком.);
11. маказе са заобљеним врхом (1 ком.);
12. рукавице за једнократну употребу, пар (5 ком.);
13. памучна вата, 100g (2 ком.);
14. нејодно антисептичко средство за кожу, 100ml (1 ком.);
15. спецификација садржаја (1 ком.).

Поред средстава и опреме у зидном ормарићу мора се налазити и Упутство за пружање прве помоћи, а исти морају бити истакнути у просторијама Послодавца на видном и лако уочљивом месту.

Члан 75.

Послодавац је дужан да средства и опрему за пружање прве помоћи одржава у уредном стању и да утрошена средства и опрему за пружање прве помоћи из зидног ормарића допуну одмах.

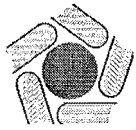
Члан 76.

Зидни ормарић мора да буде смештен на лако доступном месту, коме је приступ познат и омогућен сваком запосленом.

На спољашњој страни ормарића мора да се налази знак црвеног крста.

На зидном ормарићу мора да буде означена:

- 1) адреса и број телефона најближе службе хитне помоћи и здравствене установе;
- 2) адреса и број телефона здравствене установе која пружа специфичне услуге за поједине повреде (нпр. Центар за тровања, Центар за опекотине итд.);

- 3) бројеви телефона најближе полицијске станице и ватрогасне службе;
- 4) бројеви телефона и имена запослених одређених и оспособљених за пружање прве помоћи.

Члан 77.

Зидни ормарић за пружање прве помоћи може бити закључан.

Ако Послодавац одлучи да зидни ормарић буде закључан, дужан је да све запослене упозна где се налази кључ и резервни кључ од зидног ормарића за пружање прве помоћи.

Кључ мора бити доступан у свим фазама процеса рада.

Члан 78.

Прву помоћ повређеном или нагло оболелом, пружа запослени који има завршено оспособљавање за пружање прве помоћи.

За сваку повреду или нагло насталу болест потребно је да се позове и запослени са завршеним напредним оспособљавањем за пружање прве помоћи.

Запослени на радним местима са повећаним ризиком у току оспособљавања за безбедан и здрав рад морају бити оспособљени да сами себи помогну, уколико им стање то дозвољава.

Члан 79.

Оспособљавање запослених обухвата теоријски и практични део и мора се прилагодити процењеним ризицима на радном месту и спроводи се према Програму оспособљавања из прве помоћи.

Оспособљавање запослених из прве помоћи врши се сваких пет година.

IX ЕВИДЕНЦИЈЕ, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Обавеза вођења евиденција

Члан 80.

Послодавац је дужан да води и чува евиденције о:

1. Радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове;
2. Повредама на раду и професионалним болестима;
3. Запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;
4. Запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4;
5. Запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености;
6. Извршеним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
7. Извршеним испитивањима услова радне средине;
8. Издатој личној заштитној опреми.

Послодавац је дужан да евиденцију о запосленима обученим за безбедан и здрав рад у складу са овим законом или њену копију држи у седишту или другој пословној просторији послодавца или на другом месту, у зависности од тога где запослени ради.

Евиденције из става 1. овог члана послодавац може водити у електронском облику, осим евиденције из става 1. тачка 3 овог члана.

Пријава повреде на раду и професионалне болести

Члан 81.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од пет радних дана од дана настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада лаку повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три дана.

Послодавац је дужан да, најкасније у року од пет дана од дана достављања мишљења здравствене установе која је утврдила професионалну болест пријави надлежној инспекцији рада професионалну болест.

Министарство надлежно за послове рада је дужно да на својој интернет страници учини доступним контакте дежурних инспектора рада.

Извештавање о повреди на раду и професионалној болести

Члан 82.

Извештај о повреди на раду и професионалној болести који се догоде на радном месту, послодавац је дужан да достави запосленом који је претрпео повреду, односно код кога је утврђена професионална болест, организацији надлежној за здравствено осигурање и Управи.

Извештај о повреди на раду се подноси у писаном облику до успостављања Регистра повреда на раду у електронском облику.

Осигурање од повреда на раду и професионалних болести

Члан 83.

Послодавац је дужан да запослене осигура за случај повреда на раду и професионалних болести, ради обезбеђивања накнаде штете.

Финансијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет послодавца.

X РЕГИСТАР ПОВРЕДА НА РАДУ

Надлежност за успостављање и вођење Регистра

Члана 84.

Регистар повреда на раду (у даљем тексту: Регистар) у електронској форми успоставља и води Управа за БЗНР за потребе вођења статистике о повредама на раду.

Регистар садржи тачне и ажурне податке о повредама на раду и омогућава послодавцу да обављају послове уноса и преузимања података ради утврђивања чињеница неопходних за остваривање права из здравственог осигурања.

Послодавац приступа и користи Регистар ауторизацијом приступа Регистру или коришћењем података из Регистра преко софтверског решења.

Уношење података у Регистар

Члана 85.

Податке у Регистар уноси послодавац.

Регистар преузима податке из интегрисаног здравственог информационог система Републике Србије и информационог система организације надлежне за здравствено осигурање.

Послодавац, односно овлашћено службено лице послодавца које врши упис података у Регистар уноси податке о послодавцу, о повређеном, повреди на раду, непосредном руководиоцу и очевицу.

Послодавац је дужан да Управи електронским путем достави податке о овлашћеном службеном лицу које врши упис података из става 3. овог члана.

Након што послодавац унесе податке у Регистар, изабрани лекар помоћу интегрисаног здравственог информационог система Републике Србије уноси налаз и мишљење лекара који је први прегледао повређеног.

Након што изабрани лекар унесе податке из става 5. овог члана, организација надлежна за здравствено осигурање помоћу информационог система уноси оцену повреде на раду.

Управа води евиденцију о овлашћеном службеном лицу из става 4. овог члана.

Размена података у Регистру

Члан 86.

Размена података врши се у складу са прописима којима се уређује електронска управа.

За тачност унетих и преузетих података у Регистру одговорни су послодавац, изабрани лекар и организација надлежна за здравствено осигурање.

Обезбеђивање приступа и мере заштите приступа подацима у Регистру врши се у складу са прописима којима се уређује област електронске управе, електронске идентификације и информационе безбедности.

Регистар се налази у Државном центру за чување и управљање података који обезбеђује физичку заштиту података у складу са законом којим се уређује електронска управа и информациона безбедност.

XI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члана 87.

Измене и допуне овог правилника врше се по истом поступку по којем је и усвојен.

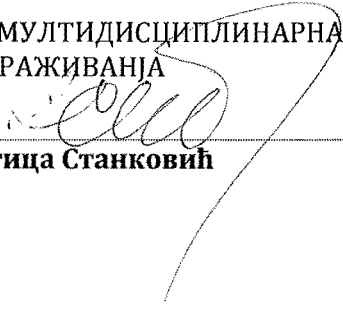
Члан 88.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од објављивања на огласној табли послодавца.

Правилник је објављен 02.04.2024. године.

За ИНСТИТУТ ЗА МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНА
ИСТРАЖИВАЊА

др Драгица Станковић